

Povijesni atlas Drugoga vatikanskog koncila, (prir. Alberto MELLONI, ur. Federico RUOZZI – Enrico GALAVOTTI), Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2018., 280 str.

U izdanju Kršćanske sadašnjosti, u nizu Monografije, tiskan je 2018. godine *Povijesni atlas Drugoga vatikanskog koncila* u prijevodu na hrvatski jezik koji je načinio Branko Murić. Sam *Povijesni atlas* nastao je 2015. godine, a podijeljen je na 21 cjelinu. Knjiga je doprinos boljem poznavanju ne samo rada Koncila nego i potrebnih pripremnih radnji, priprema tehničke prirode, kao i samog tjeka cijelog Koncila.

Na početku knjige nalazimo »Uvod«, odnosno »Plan Drugoga vatikanskog koncila. Povijest, slike i vremenske mape Koncila« (6-13), a potom dolazi kronologija razdijeljena na »Kronologiju Drugoga vatikanskog koncila (1958.-1965.)« (14-15) i »Kronologija 1959. – 1965. Međunarodna scena« (16-17).

Dio naslovljen Povijest/Prolog počinje poglavljem »Ekumenski koncili tijekom prvoga tisućljeća« (18-25), koji donosi pregled prvih koncila od Prvog nicejskog 325. godine do Drugog nicejskog 787. godine. Potom je poseban dio posvećen »Općim koncilima zapadnog kršćanstva« (26-33).

Dio naslovljen Povijest/očekivanje sastoji se od poglavlja »Sinodalnost u XX. i XXI. stoljeću« (34-39) u kojem nalazimo pregled sinoda, koncila, skupština i konferencija Crkve tijekom 20. i 21. stoljeća, te poglavlja »Zaključiti Vatikanski koncil ili sazvati novi« u kojem se promišlja pitanje je li trebalo nastaviti Prvi vatikanski koncil ili sazvati novi.

Dio naslovljen Povijest/Najava donosi saznanja o najavi Koncila »Najava 25. siječnja 1959« (44-45) i događajima u svijetu »Poprište svijeta« (46-47).

U dijelu Povijest/Pretpripravno razdoblje 1960. – 1962. saznajemo više o »Pretpripravnoj komisiji i prijedlozima biskupa, sveučilišta i rimskih kongregacija« (48-53) te onodobnim »Pokretima, časopisima i knjigama« (54-57).

Povijest/Pripravno razdoblje 1960. – 1962. donosi pregled rada »Središnje pripravne komisije i ostale pripravne komisije, odabire priredio G. Turbanti« (58-75) te »Tajništva za jedinstvo kršćana« (76-77).

Dio Žarište/Aula prikazuje konkretne pripreme potrebne za nesmetani rad Koncila, sastav koncilskih otaca po kontinentima i zemljama te sam raspored sudionika u poglavljima: »Opremanje Koncila. Bazilika svetog Petra pretvara se u koncilsku aulu« (78-81), »Sastav skupštine« (82-87), »Koncilaska aula i raspored sudionika« (88-93).

Dio Povijest/Početak 1962. sastoji se od poglavlja »Uočnica Koncila« (94-97) i »*Ordo Concili*: Dva pravilnika« (98-105) u kojima doznajemo više o pripremljenim shemama i pravilniku Koncila.

Sâmo razdoblje zasjedanja podijeljeno je na dio naslovljen Povijest/Početak – Prvo razdoblje 1962., koje donosi iscrpne podatke o prvoj godini Koncila u poglavljima: »Dana 11. listopada: *Gaudet Mater Ecclesia*« (106-111), »Liturgija i obrednost 11. listopada« (112-119), »Prvi koraci« (120-121), »*Quoniam multi*: komisije« (122-123), »Tajništvo za poslove *extra ordinem*« (124-125), »Upravna tijela Koncila i koncilске komisije, odabire priredio G. Turbanti« (126-133), »Rasprava o liturgiji« (134-137), »Odbacivanje sheme o "izvorima" objave 21. studenoga« (138-139), »Dekabristi i *de Ecclesia*. Završetak prvog zasjedanja i nova priprava« (140-141).

Potom slijedi Povijest/Početak – Prvo međurazdoblje 1962. – 1963. s podacima o »*Mirabilis ille* i nova priprava« (142-145). Zatim dio Povijest/Priprava 1960. – 1962., koji se odnosi na »Biskupske rezidencije« (146-151) i dio Žarište/Rim iz kojega doznajemo više o »mjestima Koncila«, »Okupljališta komisija, biskupskih konferencija, skupina i strujanja u Rimu« (152-155).

Dio naslovljen Povijest/Svijest – Prvo međurazdoblje 1962. – 1963. donosi podatke o izboru novog pape pod naslovima »Konklave« (156-157) i o »Moderatorima« (158-159). Potom Povijest/Svijest – Drugo razdoblje 1963. progovara o »Novom otvaranju i glasanju o pitanjima kolegijaliteta« (160-165) i »Liturgijskoj reformi« (166-169). Povijest/svijest – Drugo međurazdoblje 1963. – 1964. odnosi se na »Jeruzalem i ekumenizam« (170-171) i »Döpfnerov plan« (172-173).

Dio naslovljen Žarište/Tijelo progovara o različitim sudionicima Koncila koji su na razne načine odredili Koncil, uz sumarne prikaze. Tako nalazimo poglavlja: »Biskupi« (174-181), »Redovnički redovi« (182-185), »Katolici istočnog obreda« (186-187), »Periti« (188-191), »Promatrači i gosti, tablicu priredili S. Marotta i L. Ferracci«, (192-199), »Neformalne skupine« (200-201), »Episkopati« (202-207), »Novine, televizije i mediji: Koncil *extra aulum*« (208-211), »Slušatelji, slušateljice, župnici« (212-215).

U dijelu Povijest/Kriza – Treće razdoblje 1964. razrađuje se »*De Ecclesia* na razmeđu međurazdoblja i trećeg razdoblja« (216-217) te napetosti prisutne krajem trećeg razdoblja »Crni tjedan« (218-219).

Dio naslovljen Povijest/Kraj – Treće međurazdoblje 1964.-1965. razmatra Koncil u posljednjem međurazdoblju, »Posljednje međurazdoblje i zaprjeka objave« (220-221).

Događaje sa samog kraja Koncila nalazimo u dijelu Povijest/Kraj – Četvrto razdoblje 1965. u poglavljima: »'Manje' sheme« (222-223), »Dokumenti Tajništva za jedinstvo kršćana: ekumenizam, sloboda vjerovanja i nekršćanske religije« (224-227), »Konstitucija *Gaudium et spes* i njezino dovršavanje« (228-231), »Kontroverzije i teme koje je zagovarao papa« (232-235), »Zatvaranje i poruke. Završna svečanost« (236-239) i »Kalendar kongregacija, priredila S. Marotta« (240-257).

Knjiga je zaključena dijelom naslovljenim Žarište/Sudbine, u kojem se donose isječki tekstova o Koncilu teologa koji su kasnije postali pape (258-263).

Na samom kraju nalazimo kronološki »Popis dokumenata Drugoga vatikanskog koncila«, te abecedne popise: »Popis koncilskih otaca, priredio F. Ruozzi«, »Popis delegata promatrača i gostiju Tajništva, priredili S. Matrotta i L. Ferracci« te »Bilješke« (264-280).

Odlika knjige je, osim kvalitete sadržaja, i preglednost postignuta brojnim tabličnim i slikovnim prikazima. Knjiga je iznimno važan doprinos crkvenoj povijesti te će sigurno koristiti istraživačima kako crkvene povijesti tako i svjetovne povijesti 20. stoljeća.

Ana Biočić